

nøjes med i Betænkningen og her at fremsætte mine Indvendinger og Betæneligheder, idet jeg haaber, at de vil vinde Genklang i det andet Ting, saa at vi kan vente, at Lovforslaget fremkommer derfra ændret paa en saadan Maade, at det fuldstændigere kan tilfredsstille os, end det gør i Øjeblikket.

Af de Betæneligheder, som jeg har ønsket at fremhæve, er der først den, at man har medtaget under Lovforslaget Lejligheder, der var større end de 1 og 2 Værelses-Lejligheder, som der oprindeligt var Tale om. Man kommer derved op til Lejligheder paa 3 Værelser med Pige-kammer, hvilket faktisk her i København vil sige 4 Værelser, hvorved man naar noget højere op end til det, der svarer til den egentlig mindre bemidlede Befolknings Krav. Der skal dernæst tages Hensyn til forskellige Tillægsafgifter, der paalægges Lejeren, deriblandt Centralvarme, Trappebelysning o. lign. Det forekommer mig betænkeligt helt at overlade til Nævnet at skønne over, hvor meget disse Merudgifter skal ansættes til. Naar f. Eks. Centralvarme nævnes, bestemmes Udgiften dertil af de nuværende Kulpriser, og det kan dog neppe være rimeligt at overlade til Nævnet vilkaarligt at fastsætte Godtgørelse for Centralvarme, saa at den maaske kan blive ringere, end Udgifterne til Kul andrager. Jeg tror, at man paa dette Omraade burde have værnet noget mere om Grundejernes rimelige Rettigheder.

Der er saa en Bestemmelse om, at naar en Lejer eller Ejer har benyttet den Adgang, der her er givet, til at henvende sig til Nævnet, maa en Opsigelse af Lejeren ikke finde Sted før 6 Maaneder efter, at Nævnets Bestemmelse er truffet. Da Nævnet ikke behøver at træffe sin Bestemmelse straks, men der meget vel kan hengaa lang Tid, maaske endog Maaneder, inden dets Afgørelse træffes, er de 6 Maaneder en ret lang Tid at fastsætte her.

Endelig er der en Bestemmelse, som har bragt mig til at gaa videre end til blot at fremsætte Udtalelser fra denne Talerstol om de Betæneligheder, jeg kan have haft, idet den har bragt mig til ligefrem at fremsætte et Underændringsforslag. Det er Bestemmelsen i § 6, som inddrager under Nævnenes Regulering Lejligheder, som ikke var udlejede den 1. April, ja endog Lejligheder, som aldrig havde været udlejede paa denne Dag. Det er ellers Princippet hele Lovforslaget igennem, at det, hvortil der kræves Samtykke af Nævnet, er Forhøjelser, som faktisk er paa-

førte Lejerne efter den 1. April 1916. Men efter § 6 kan tillige inddrages under Nævnet Fastsættelsen af Lejen for Lejligheder, som ikke var lejede ud den 1. April 1916, og for hvilke der altsaa ikke kan være Tale om Forhøjelse, ja man kan endog inddrage Lejligheder, der aldrig har været lejede ud før, altsaa ogsaa Lejligheder i Huse, som endnu ikke er byggede færdige, men som kan blive færdige i det Tidsrum, der hengaar, inden Loven afslutter sin Tilværelse, nemlig den 31. December 1916, og Loven kan eventuelt blive forlænget, saa at Forholdene i den Henseende kan blive værre. Paa den Maade kan man inddrage under Nævnenes vilkaarlige Skøn Fastsættelse af Lejen i Nybygninger. Nu erkender jeg, at den ærede Ordfører i sin Betænkning har taget Hensyn dertil og har fremsat nogle Udtalelser, som fra hans Udgangspunkt skulde betrygge dem, der maatte anvende deres Penge til Byggeri, mod vilkaarlig Behandling. Men jeg kan ikke se, at en Ordførers Udtalelser her vil være tilstrækkelig betryggende for dem, og naar det her fastsættes, at der ikke alene kan skrides ind mod Forhøjelser af Lejen, som faktisk har fundet Sted efter 1. April, men at der ogsaa kan træffes Bestemmelser om Huslejens Højde i Huse, som endnu ikke er færdige, ja maaske endnu ikke er paabegyndte, vil man derved komme til at lægge et saadant Tryk paa Byggevirk-somheden, at jeg frygter for, at den Bolignød, som maaske allerede eksisterer, men som i hvert Fald er i Opmarch, ikke vil blive lindret, men tværtimod blive forværret, idet Tilbøjeligheden til at anbringe Kapital i Byggeri vil blive i høj Grad formindsket, ja maaske helt bringes til Ophør, naar der maa regnes med vilkaarlige Skøn med Hensyn til den Lejeindtægt, man kan fastsætte af Bygningen, og altsaa den Rente, man kan faa ud af sine Penge. At denne Rente hidtil ikke har været over-dreven, ses af de Oplysninger, som ledsager Betænkningen, og som Udvalget har faaet fra Grundejerforeningerne. Det fremgaar deraf, at Udbyttet af den Næringsvej at opføre Huse til Udlejning i København i en lang Aarrække har været overordentlig ringe. Den har været særlig ringe i Krisetiden, men den er i Virkeligheden, som jeg allerede nævnede ved første Behandling, endnu ikke naaet op til en normal Højde. Jeg maa altsaa mene, at der her er en overordentlig stor Fare til Stede, der i høj Grad vil forøge Udsigten til at faa en virkelig Bolignød, og jeg har derfor stillet Underændringsforslag om, at